

tíðindablaðið

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevandi: p/f sosialurin

Fyrirskotsstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Høgni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Ein neyðturvilig yvirtøka

A ALMENNUM fundi um viðurskipti hjá evnaveikum í Føroyum upplýsti umboð javnaðarflokksins, at flokkurin var fyrri at yvirtaka andveikraverndina í Føroyum. Somu stöðu høvdu allir flokkar uttan sambandsflokkurin.

HVÍ GONGUR flokkurin júst inn fyrri hesari yvirtøku og hvat er tað sum ger at tað er neyðugt at júst henda yvirtøka verður framd ju fyrr ju betur?

SVARIÐ er heilt einfalt hetta, at vit hava frammanundan yvirtikið umsitningina av øllum øðrum almannamálum. Av grundum, sum vit ikki heilt duga at skilja, varð umsitningin av forsorgini fyrri evnaveik hildin uttan fyrri yvirtøkuna av almannamálum.

EIN FYLGJAN av hesum er tann, at meðan øll almannamál verða umsitin av einum stovni og eru í eini og somu skipan, so er umsorganin fyrri teimum evnaveik heilt uttan fyrri hesa skipan. Sostatt verður henda forsorg framvegis stýrd úr Danmark, meðan øll hin forsorgin verður stýrd her í Føroyum.

TAÐ ER upplagt, at henda skipan er eitt mistak og hevur óhepnar fylgjur við sær. Vit eiga tí at virka fyrri at ein broyting verður gjørd í hesa skeivu skipan.

HETTA verður ikki sagt fyrri at klikkja

niður á starvsfólk í andveikraverndini, men bert fyrri á vísa á principiellar skeivleikar.

SAMSTUNDIS ivast vit onga løtu í, at veljarar javnaðarflokksins av fullum huga taka undir við hesari yvirtøku ikki minst, tá teir vita at foreldur og avvarandi at evnaveikum ynskja hana.

SITANDI samgonga hevur í samgonguskjali sínum ein setning sum ljóðar nakað soleiðis: »Málið um andveikraverndina verður loyst«. Samstundis ljóðar frá almenna pallfundinum, at einki mark var fyrri tí vælvild, sum flokkarnir vilja sína teimum evnaveiku og teirra avvarandi og boða varð frá samgongusíðu frá, at nú skuldi nakað henda.

VIT HAVA tí loyvi til at vænta, at landsstýri kemur við uppskot um yvirtøku av andveikraverndini og øðrum itekiligum tiltøkum í trá við ta vælvild, sum flokkarnir sýnda á omanfyrirnevnda pallfundi. Javnaðarflokksins stuðul skal ikki skorta, um uppskotini eru í trá við ynski teirra evnaveiku og teirra avvarandi. Hendir einki, tá tingið kemur saman, hava flokkarnir enn einaferð skapt vónir og forvæntingar, sum teir ikki kunnu uppfylla, og so er støðan bert verri enn hon var áður.

Aftursvar til Óla Svann Nolsøe

Tað er mær ein frøi, at tað júst er umboð fyrri FORD bilarnar í Føroyum, sum í gjár so harðliga í Sosialinum trínur fram á pallin og kunnger sannleikan um beinleiðis innflutning av japanskum bilum fyrri Føroya fólk. Tey, sum hava nærri innlit til gongdina í málinum, vita, at tað júst er tolluppskot- ið hjá P/F Wenzel Petersen, sum figgjarmálaráðharrin — við ávisum broytingum — hevur tikið til eftirtektar og lagt til grund fyrri egna uppskoti sínum. So ikki ger tað petti, at upphavsmennirnir til tollbroytingarnar nú koma fram í ljósið og boða frá tí mikla órættvisi, ið teimum er fyrri orsakað av verandi tolloll. Hjartaliga vælkomni! Eg ræddist annars fyrri, at tit trivdust best í tí dulda aftanfyrri ávisar hentar persónar.

Eg má viðganga, at tað

er ikki uttan stuttleika, at undirritaði lesur illgitingarnar hjá Óla Svann Nolsøe um viðurskiptini hjá okkum, ið flyta inn beinleiðis. Tað man hava elvt til mikið høvudbrýggj og kanska svevnleysar nætur at finna útav, hvussu í verðini tað ber til hjá okkum fámentu at skaffa eina bilagari vøru úr so fjarskotnum landi, sum Japan nú einaferð er. Sum ein reyður tráur gjøgnum grein hansara gongur sannføringin (vónin) um, at eithvert óregluligt virksemani man liggja aftanfyrri. Tað ræður tí um at kasta ljós á ymisk viðurskipti (eykalutir, servicebókur o.a.) sum á ein ella annan hátt týkjast óskiljandi fyrri Óla Svann Nolsøe og hansara menn.

Halt tú bert fram við illgitingum tinum, Óla Svann Nolsøe. Eg hugsi at

framferð tin bert gagnar okkara sök. Tað munnu vera mong ið hevuppast við greinaviðgerð tini og loksins fáa eyguni upp fyrri tí øvundsjúku og smálgeit, ið býr aftanfyrri sum verulig orsök til hetta tingmál.

Fyrri at tippa ómetaliga forvitni titt um bilbókur okkara, kann eg upplýsa, at vit í hesum døgum lata prenta føroyska bók til viðskiftafólk okkara. Henda bók verður prentað á føroyskari prentsmiðju og verður liðug um stutta tíð. Eyðvitað skilur tú, at hetta er ólíka lættari enn at læra viðskiftafólki okkara japanskt. Tað undrar meg at tit, sum selt hava bilar síðani 1923 enn ikki hava tikið hetta stig. Tað er ikki júst frambrúðsond ið sermerkir virki tykkara.

Tú vilt vera við, at einasta, ið vunnid verður við beinleiðis innflutningi,

Fíggjarmálaráðharrin aftur verið við glúpinum

Tað er ikki smávegis agrytni, ið kemur til sjóndar hjá okkara figgjarmálaráðharr, at ið tað snýr seg um at fáa pening til landskassan.

Hann drivur á, bæði á ein og annan hátt, kagar og lúru, um ein møguleiki skuldi givist at fingið nokur oyru til landskassan.

Samstundis sum hetta verður gjørt, kemur týðuliga til sjóndar, at meiri verður hugsað um hitt sokallaða betra slagðið, enn um hini sum strevast og stríðast fyrri at fáa endarnar at rekka saman.

Nú komu aftur óvæntað tíðindi um, at figgjarmálaráðharrin hevur verið úti við glúpinum fyrri at royna eftir nokrum milliónum til landskassan. Hóast tað, at tað verða imillum 90 og 100 milliónir tiknar meira inn við skattinum.

Í hesi góðu inntøkulóg, sum lóg er fyrri tingið, er imillum annað tann broytingin, at fólk ið hava hug at fáa sær finan drykk aftur við, tá ið farið verður til borðs, nú skulu fáa hann biligari.

Hetta má sigast at vera ein lógin lækking í toll-

inum. Tí hetta er neyvan dagligur drykkur hjá teimum stóru húskjunum, ella hjá teimum við teimum nógvu børnunum.

Hetta er neyvan vanligur drykkur hjá teimum, ið dag og dagliga strevast fyrri at klára eitt húsarhald.

Hesir drykkir munnu heldur finnast í vinskápinum hjá teimum, ið halda seg kunna teljast imillum hitt frægara slagðið. Helst hjá teimum ið stóran part av livinum hava kleyrað asphalt í fremmandum landi. Og sum haðani koma við atburðum og livihátti, sum ikki er í ætt við gamlan føroyskan livihátt.

Heldur átti at verið hugsað um øll tey arbeiðsaraheim kring land okkara, har ið fólk strevast fyrri at kunna keypa mjólk og annað neyðsynt til børnini.

Alvaratos var tað ikki meiri neyðugt, at vit hugsaðu um at funnið fram til eina ella aðra lækking ella stuðul til hesi, heldur enn at eggja fólk til at drekka borðvin. Nakað sum á ongan hátt er neyðugt, og tað so langt

er, at fraktrokningin úr Japan verður tollfri. Hetta er skeivt Óla Svann.

Kanska ert tú so naivur, at tú týrt, at danir ikki seta vinning á vøru, ið seld verður viðari til Føroyar, men so er ikki. Møguliga er FORD fyrirtekni í Danmark komin til hesa niðurstöðu — ongantíð betur um so er. Men ikki skalt tú trúgva, at aðrir gera tað sama. Tað stendur óreiðuliga fast, at danir vinna nógvan pening upp á millumhandil við Føroyar.

Tú tosar um handelsmoral. Er tað góður handelsmoralur at noyða føroyingar at keypa frá millumhandlarum av tí at hetta gagnar kappingarfori tykkara, men ikki kappingarfori hjá øðrum? Er tað góður handelsmoralur at tvinga føroyingar at keypa úr europeiskum londum sum frammanundan hava at kalla allan útflutningin til Føroyar og stóran handelsligan fyrimum av hesum? Er tað góður handelsmoralur at bera fram illgitingar um kollegar ið flyta inn á annan hátt enn tit av góðum grundum ikki megna? Er tað góður handelsmoralur at Óla Svann Nolsøe forir seg fram sum serkunnleiki í handelsviðurskiptum, sum hann ikki hevur minsta innlit í og sleingir út hópisleys og skeiv tøl og skammleysar illgitingar?

Eg skilji ikki, at tú yvirhøvar dittar tær at tosa um handelsmoral.

Ein stubba í grein tini, ið eyðkennir sættleika tin, fari eg at loyva mær at endurtaka:

Óla Svann (til min):

Tú hevdar, at nýggja lógin vil verða til skaða fyrri brúkaran, tí úrslitið verður hægri bilprisir.

Hetta eru beinleiðis ósannindi!

Um teir av landsstýrinum ásettut prósentsatsir fyrri virðisavgjaldið og vektavgjaldið geva sama krónutal í landskassan sum áður, so verða bilarnir ikki eina krónu dyrrari.

Tað sum hendir er bert, at Mazda og Datsun mugu rinda nakað meir og allir aðrir nakað minni. Meðalprisurin broytist ikki!

At Landsstýrið so »nýtir hovið« til at taka eina storri upphædd enn fyrr inn fyrri bilisóluna, er ein reint politiskur spurningur, sum eg ikki her skal leggja meg út í.

Svar: Sært tú nakra smálmótseign í hesum broti? Er tað ósatt at bilprisirir verða hægri? So fær út til Torbjørn Poulsen og bið um eitt eintak av hansara útrokningum. Tá sært tú, at japansku bilarnir hækka nógv í prisi, teir flestu europeisku eitt sindur, men tað besta av øllum er, at tað bert eru tvey bilmerkir ið fáa stórvegis

politisk viðmerking

ifrá.

Ein kundi havt hug at sagt, at tey, ið vilja hava borðvin til máltíðirnar, eisini hava ráð at gjalda fyrri hesar drykkir.

Tey, ið hava børn, og tí noyðast at keypa mjólk, vitaminir og annað neyðsynt. Eisini um ráðini ikki eru.

Sama hjá teimum, ið megu hava medisín, møguliga hvønn dag.

Hesi munnu uttan iva undrast yvir, at spurningurin um borðvinið er ov dyrt ella ikki, skal vera nakað vandamál yvir høvur. Tiansheldur nakað vandamál sum figgjarmálaráðharrin má taka sær av.

Rættuliga sjónskt er kortini, hvat í stavnhalðið hjá sitandi samgongu er, og tað serstakliga hjá »fina-flokk«.

Jørgen Thomsen

frama av uppskotinum. Og hvat heldur tú um hetta: Annað av hesum bilmerkjunum er júst FORD! Eitt væl smíðað uppskot, tað slepst ikki uttanum! Og min sann um tú ikki eisini vit vera við at meðalprisurin ikki hækkar! Sig mær, hvi heldur tú at meginparturin av limunum í bilhandlarafelagnum alment hava vent sær frá uppskotinum?

At enda Óla Svann Nolsøe: Tú sigur uttan at blunka, at »nýggja lógin viðforir, at smár biligir og lættir bilar — alt annað líka — lækka í prisi og gerast atkomiligari fyrri meiniga mannin«. Tú skuldi heldur sagt í samsvar við veruleikan, at smár og lættir FORD bilar — alt annað líka — lækka í prisi og gerast atkomiligari fyrri meiniga mannin. Tað er júst tað sum hendir, ikki satt?

Finnbogi Arge

Til Kefas

Hann ið dømir onnur hevur longu dømt seg sjálv.

Hjálþ